

Список використаних джерел:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. 4 листопада 1950 року. Ратифікована Україною 17 липня 1997 року. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_004
2. Висновок № 190 (1995) Парламентської Асамблеї Ради Європи щодо заявки України на вступ до Ради Європи. Страсбург, 26 вересня 1995 року. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_590
4. Про План заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи // Указ Президента України від 12 січня 2011 року. № 24/2011. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/24/2011>
4. Звернення Церков і релігійних організацій до українського народу // Інститут релігійної свободи. 30 вересня 2013 року. Електронний ресурс. – Режим доступу: https://www.irs.in.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1281%3A1&catid=50%3Azv&Itemid=78&lang=uk
5. Резолюція Круглого столу «Діалог між владою та конфесіями в контексті європейської системи цінностей». 20 грудня 2010 року // Всеукраїнська рада церков і релігійних організацій. Офіційне інтернет-представництво. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://vrciro.org.ua/ua/statements/145-rezolyuciya-kruglogo-stolu-dialog-mizh-vladoyu-i-konfesyamy-v-konteksti-evropeyskoyi-systemy-cinnostey>

АНАЛІТИЧНІ, КОМУНІКАЦІЙНІ ТА ІМПЛЕМЕНТАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ВСЕСВІТНЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО ФОРУМУ В УМОВАХ КРИЗИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Дір Ігор Юрійович

*Надзвичайний і Повноважний Посол,
кандидат юридичних наук,*

*директор НДІ «Інститут міжнародного партнерства»,
учасник 48-ї щорічної зустрічі*

*Всесвітнього економічного форуму у Давосі,
Ужгородський національний університет*

Приходько Володимир Панасович

доктор економічних наук, професор,

завідувач кафедри міжнародних економічних відносин

Ужгородського національного університету

Діяльність міжнародної неурядової організації «Всесвітній економічний форум» (надалі – ВЕФ) спрямована на розвиток міжнародної співпраці та поліпшення стану світу шляхом залучення бізнесу, політичних, академічних та інших лідерів суспільства у формуванні глобального, регіонального, галузевого порядку денного. Форум був заснований у 1971 році з ініціативи професора Клауса Шваба при Міжнародному Інституті Менеджменту в Женеві, президентом якого на той час був відомий український економіст Богдан Гаврилишин. Згодом Європейський форум менеджменту – його перша назва – перейменували на Всесвітній економічний форум, який отримав незалежний статус [8].

ВЕФ – це приватний неурядовий фонд зі штаб-квартирою в Женеві, підтримуваний міжнародними членами і партнерами, які вносять фінансовий вклад. Членами організації є близько 1,2 тис. найбільших компаній світу. Серед близько сотні партнерів форуму є такі гіганти, як ABN, Nestle, Barclays, Credit Suisse, Deloitte, Deutsche Bank і Google. Вони визначають порядок денний ВЕФ і участь у його фінансуванні. На щорічній зустрічі вони діляться своїм досвідом і думками з різних питань [3].

Щорічна зустріч під егідою Форуму проводиться в Давосі (Швейцарія). Щорічно на ВЕФ приїжджають десятки президентів та міністрів, лідерів думок, очільників міжнародних компаній та організацій, музикантів, художників, активістів. Попри початкову економічну спрямованість форуму політичні і економічні лідери світу незабаром почали використовувати річні збори як нейтральну платформу для обговорення різноманітних питань [1].

Цьогорічна, 48-а щорічна зустріч Всесвітнього економічного форуму проходила у Давосі (Швейцарія) 23–26 січня 2018 р. У роботі форуму узяли участь близько 3000 учасників із 119 країн світу, серед них – 150 представників країн Сх. Європи, у т. ч. України. Традиційно були представлені керівники великих компаній, знаменитості і провідні політики [8].

Президент США Дональд Трамп став першим американським лідером, який відвідав форум після 2000 року – тоді в Давос приїжджав Білл Клінтон [2]. Серед інших політиків, які відвідали форум – президент Франції Еммануель Макрон, прем'єр-міністр Великобританії Тереза Мей і прем'єр Індії Нарендра Моді. У Давосі також активно працювали президенти України Петро Порошенко і Азербайджану – Ільхам Алієв. Російську делегацію очолив віце-прем'єр Аркадій Дворкович. Зі знаменитостей до Швейцарії приїхали Елтон Джон, актриса Кейт Бланшетт і співак Will.i.am. Були також пакистанська захисниця прав жінок на освіту та лауреатка Нобелівської премії миру Малала Юсуфзай, CEO Alibaba Group Джек Ма, засновник Microsoft Corporation Біл Гейтс, CEO Uber Дара Косровшахі та багато інших [4].

Постійні учасники Форуму – представники спільноти Global Shapers, яку в 2011 році було засновано з ініціативи ВЕФ-у. Сьогодні вона налічує близько 7000 учасників у світі, і кожного року Форум запрошує 50 шейперів на Давос, щоб забезпечити рівноправну участь молоді у формуванні порядку денного [8]. Інша спільнота ВЕФ – Young Global Leaders (YGL – Молоді глобальні лідери) була також презентована на Форумі [2].

Офіційна тема Давоського зібрання 2018 року: «Створення спільного майбутнього в роз'єднаному світі». Основою для вибору теми та платформ Форуму стала нова книга відомого швейцарського економіста Клауса Мартіна Шваба, засновника і президента ВЕФ, «Формуючи Четверту промислову революцію». Якщо у центрі третьої революції знаходилася електроніка та інформаційні технології, автоматизоване виробництво, то четверта промислова характеризується злиттям технологій і стиранням граней між фізичними, цифровими та біологічними сферами. Хоча усі зміни, асоційовані з Четвертою революцією, задумані для покращення життя людства, вони, як це не

парадоксально, у ряді випадків роз'єднують світ, не відповідають потребам соціуму за параметрами екологічності та інклюзивності [7].

Головними темами дискусійних платформ, національних, галузевих клубів і центрів форуму були: стратегічний прогноз про розвиток цифрової економіки, її майбутнього і готовність до цього розвитку традиційних галузей і інститутів, поступ blockchain- технологій і криптовалюти, кібербезпека та запобігання наступній світовій фінансовій кризі. Також пройшли дискусії щодо світового ринку житлової нерухомості і про майбутній вплив 5G-мереж та інтернету речей на суспільство. Серед важливих для світу та України – дискусія про розвиток агросектору і суміжних галузей в ході «зеленої революції» та нанорозвитку. Усього відбулося близько 400 передбачених програмою сесій з проблем, які хвилюють глобальний соціум [8,1].

Теми Міжнародного економічного форуму, які стосувались України, можна умовно розподілити на три групи: 1) економічний розвиток та реформи в країні; 2) співпраця України з МВФ; 3) проблеми імплементації Мінських домовленостей та «кримське» питання. Всі ці теми тісно пов'язані між собою, адже теми впровадження реформ прямо впливають на висновки Міжнародного валютного фонду щодо доцільності подальшої підтримки України, а реформа децентралізації є одним із предметів домовленостей у Мінську щодо встановлення режиму тиші. Для України Форум – важливий шанс «показати себе». Варто погодитися з В. Фесенком, що в істеблїшменту України є як мінімум три важливих причини відвідати Давос: «По-перше, Давос це шанс на найвищому рівні проговорити питання продовження співпраці з МВФ. По-друге, можливість провести переговори з потенційними партнерами з ЄС і не тільки. Ну і по-третє, дуже важливо показувати, що в Україні відбуваються зміни» [6].

У цілому офіційні заяви щодо всіх означених тем можна вважати позитивними. Висловлювалась підтримка діяльності української влади на шляху до подолання криз у всіх трьох напрямках. Однак, не обійшлося і без критики. Найбільше це стосується теми продовження реформ.

Президент України Петро Порошенко підтвердив європейський вектор розвитку України і окреслив його можливі терміни. За його словами, Україна та Європейський Союз повинні мати одну програму, одну стратегію розвитку.

«Ми виграємо пропагандну інформаційну війну, гібридну війну – правда на нашій стороні. Після перемоги над популізмом та євроскептицизмом, все буде гаразд. Єдине, що зміниться – Україна у 2021 році за підтримки Литви та Польщі, матиме європейську перспективу членства в ЄС», – заявив Порошенко під час відкритої панелі за участю президентів України та Польщі. [2].

Втім, серед гостей ВЕФ були і більш прагматично налаштовані щодо європерспектив України. На думку професора історії Єльського Університету автора Тімоті Снайдера, автора чудової і правдивої книги про новітньо-історичну генезу східноєвропейської політики, процес державотворення в руках самої України: «Парадокс полягає в тому, що, якщо ти хочеш, щоб твоя держава вижила в Європі, то це дуже добра ідея – приєднатися до ЄС.

Але для того щоб приєднатись, ви повинні показати, що самі можете створити державу. Я оптимістично налаштований щодо України, але існують

рішення, які ще треба прийняти. І кожне рішення, яке начебто про побудову української держави, є насправді рішенням про приєднання до ЄС, немає різниці між цими двома речами», – резюмував Снайдер [5, с. 7].

Під час ВЕФ тема України виникала при обговоренні питань європейської безпеки та війни з Росією під час закритих двох- і багатосторонніх переговорів, безпосередньо на панельних дискусіях. Беззастережну підтримку Україні висловила сусідня Польща. «Залиште Україну! Це повідомлення, яке я хочу направити Росії. Ми повинні тримати двері в ЄС відкритими для нових країн, ми повинні зберегти політику відкритих дверей. Це важливо для доброго майбутнього ЄС, особливо під час Brexit», – зазначив президент Польщі Анджей Дуда [2].

Тема України неодноразово порушувалась і в загальноєвропейському контексті. Зокрема, чіткою була позиція Федерального міністра оборони Німеччини Урсули фон дер Леен : «Нестабільні держави в Африці, конфлікт, громадянська війна і терор на Близькому та Середньому Сході, гібридна війна в Україні стали сильним викликом для Європи. У боротьбі за цінності демократії, верховенства права, захисту прав людини та людської гідності, може вистояти сильна Європа, добре організована і здатна вирішувати конфлікти та кризи країнах сусідства» [8].

Увага, яку публічно приділяє міжнародна спільнота політиків, науковців, журналістів питанню України на Всесвітньому економічному форумі – добрий сигнал для українських політиків, приватного сектору та громадянського суспільства.

Проте конкретні кроки зі сторони США, Європейського Союзу як держави держав не стануть можливими без активної та успішної роботи над впровадженням реформ та виконанням взятих на себе зобов'язань з боку партнерів по давоським дискусіям та діалогам. У порозумінні цих імперативів представниками креативного політичного класу України неocenенну роль відіграють аналітичні, комунікаційні та імплементаційні механізми Всесвітнього економічного Форуму.

Список використаних джерел:

1. Давос 2018: основні події всесвітнього економічного форуму. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agropolit.com/news/7216-davos-2018-osnovni-podiyi-vsesvitnogo-ekonomichnogo-forumu>
2. Лучка В. Нотатки з Davos-2018: про Україну очима світу. Акценти від МВФ і світових лідерів: яким міжнародна спільнота бачить майбутнє України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2018/01/31/633589/>
3. Промислова революція 4.0. На порозі нової епохи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.korrespondent.net/business/web/3802445-promyslova-revoluitsiia-40-na-porozi-povoio-epokhy>
4. Сокирчук Н. Усі обличчя Давоса-2018. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://glavcom.ua/publications/usi-oblichhya-davosa-2018-chim-zapamyatavsya-vsesvitniy-ekonomichniy-forum--469106.html>
5. Снайдер Т. Криваві землі: Європа поміж Гітлером та Сталіним / Тімоті Снайдер; [пер. с англ. Л. Журналжи] – К. : Дуліби, 2015. – 584 с.

6. Фесенко В. Давос Україні нужен по трем причинам. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.segodnya.ua/politics/pnews/davos-ukraine-nuzhen-po-trem-prichinam-ekspert-684663.html>. – 2016. – 21.01
7. World Economic Forum. Shaping the Fourth Industrial Revolution by Klaus Schwab (Author), Nicholas Davis (Author), Satya Nadella (Foreword). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.weforum.org/focus/shaping-the-fourth-industrial-revolution>
8. World-economic-forum-annual-meeting. 23–26 January 2018, Davos-Klosters, Switzerland. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.weforum.org/events/world-economic-forum-annual-meeting-2018>

ПРАВО ГРОМАДЯН НА МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ НОВИХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ

Казакова Людмила Олександрівна

*старший викладач кафедри міжнародної політики,
заступник декана факультету міжнародних економічних відносин
Ужгородського національного університету*

Україна як суверенна, незалежна, демократична соціальна та правова держава закріплює в Конституції (Розділ XI) [6] та забезпечує функціонування інституту місцевого самоврядування, визнаючи його як одну з фундаментальних засад демократичного устрою держави і суспільства.

В історичній та юридичній науках виникнення місцевого самоврядування пов'язують із зростанням міст, яке розпочалося у Західній Європі в XI столітті і тривало впродовж XII–XIII століть.

Однією з причин розвитку міст було відродження європейської торгівлі, тож, як наслідок, ринки, які виникали навколо феодального замку чи єпископського палацу, ставали ядром нових міст. Сюди прибувало надлишкове сільське населення, яке ставало ремісниками і переробляло продукцію сільського господарства. Розвитку міст сприяло те, що в них не було феодальної залежності, на відміну від сіл. Більшість європейських міст виникли внаслідок правового акту – Хартії вольностей, – тобто вони не виникали стихійно, а були засновані. Хартія вольностей визначала права громадян і, зокрема, широке право самоврядування. Наприклад, це означало, що всі люди давали клятву комуні щодо надання взаємодопомоги, сплачували податки в міську казну, були військовозобов'язаними щодо захисту міста [1, с. 15].

Правове оформлення місцевого самоврядування тісно пов'язане із поняттям «магдебурзького права». Саме у німецькому місті Магдебург у 1188 році було видане перше писане муніципальне законодавство, присвячене, насамперед, розв'язанню спорів між міщанами. Надання місту Магдебурзького права означало відміну дії звичаєвих норм, виведення міста з-під юрисдикції місцевої адміністрації (намісників, воєвод тощо) і запровадження міського самоврядування з виборною адміністрацією та виборним судом. Упродовж XII–XIV століть норми Магдебурзького права були прийняті у 80 містах Центральної і Східної Європи, включно українських.